

EL NOU CATALANISME

**COMISSIÓ CIUTADANIA,
DIVERSITAT I IDENTITATS**

**FUNDACIÓ CATALANISTA
I DEMÒCRATA**

FUNDACIÓ CATDEM

CONTINGUTS

PRÒLEG

pp. 3/17

INTRODUCCIÓ

pp. 18/19

1. EL FENOMEN DE LA IMMIGRACIÓ

pp. 20/23

2. LA IMMIGRACIÓ A CATALUNYA

pp. 24/31

3. LA IMMIGRACIÓ I EL CATALANISME

pp. 32/35

4. CONCLUSIÓ

pp. 36/40

MEMBRES DE LA COMISSIÓ CIUTADANIA,
DIVERSITAT I IDENTITATS

pp. 41/43

SOBRE AQUESTA EDICIÓ

p. 44

PRÒLEG

LA CATALUNYA QUE DECIDEIX

El 20 de Novembre del 2007, Artur Mas va pronunciar la conferència «El catalanisme, energia i esperança per a un país millor». Tan bon punt va començar a parlar, i un cop aclarit que ningú no podia obviar que era secretari general d'un partit polític nacionalista, Convergència Democràtica de Catalunya, també va voler deixar clar allò que volia posar en marxa des d'aquell moment: «És des d'aquesta vivència i des d'aquest compromís que vull fer una invitació a la societat catalana, i sobretot a aquelles persones que comparteixen la inquietud i la voluntat de construir la nació catalana, a repensar, actualitzar, posar al dia i per tant en bona mesura a refundar el catalanisme com a font d'energia i pont d'esperança per a una Catalunya millor. Com tota invitació, aquesta també té un caràcter obert i integrador, i no pas tancat i exclouent.». Aquest és l'origen de la conversió de l'antiga Fundació Ramon Trias Fargas en l'actual Fundació Catalanista i Demòcrata, més coneguda com a CatDem. Per ser més exactes, la Fundació CatDem ha estat l'instrument que des del gener del 2008 fins a la publicació ha aplegat a diversos intel·lectuals i professionals per tirar endavant aquest encàrrec.

La política és, en general, poc reflexiva. Però la política catalana cada vegada ho és menys. És per això que cal agrair que una força política es decideixi a crear un *think tank* i que, a més, el deixi a mans de persones que no són militants del partit. De fet, la Fundació CatDem és el resultat d'una feliç coincidència entre l'interès de

CDC a esbrinar per què malgrat ser la primera força de la cambra catalana, elecció rere elecció anava perdent suport electoral, i la preocupació de diversos professors i intel·lectuals nacionalistes per la manca de respostes del catalanisme als reptes de la modernitat globalitzada. Si, com reconeix tothom que ha estudiat la qüestió, el catalanisme de finals del segle XIX i dels primers anys del segle XX havia estat un dels motors del reformisme espanyol, en el sentit que hi va aportar la idea que Catalunya havia de ser la locomotora econòmica d'Espanya, però també el maquinista de la política de canvi, és ben lícit preguntar-se què havia de ser a principis del segle XXI i els anys a venir. El vell catalanisme havia estat, certament, un factor de modernitat a Espanya per moltes raons (entre elles per haver volgut exercir el dret de ciutadania, o sigui la democràcia, però, també, per haver reclamat una reorganització de l'Estat), calia que ara també ho fos per donar solucions a la societat complexa, plural i consolidada democràticament que és la Catalunya del tercer mil·lenni. Com reconeixia el mateix Artur Mas en la conferència esmentada: «El catalanisme nascut a mitjans del segle XIX, desenvolupat en el primer terç del segle XX i intensificat en el darrer quart del mateix segle, ha estat una història d'èxit. L'èxit es mesura sempre en funció de la consecució d'uns propòsits inicials. El catalanisme, en gran mesura, ha aconseguit el que es va proposar fa 100 o 150 anys. I ho ha fet enmig d'enormes dificultats, que en alguns moments podien semblar insalvables».

Quins eren aquests grans objectius? Doncs per dir-ho resumidament, la pervivència de la nació catalana mitjançant la recuperació de les institucions d'autogovern i la difusió d'una cultura nacional; el progrés econòmic i social dels catalans (o sigui, la modernització del

país i el benestar de la societat) i la regeneració d'Espanya, sotmesa a la xacra d'un militarisme que no va permetre l'arrelament de la democràcia fins l'últim terç del segle XX. Precisament, la mort del general Franco va donar pas al període democràtic més llarg de la història contemporània espanyola i catalana, el qual ha coincidit, a més, amb l'extensió del que anomenem globalització. Els canvis que han afectat tant a Espanya com a Catalunya han estat extraordinaris. I, és clar, això havia d'afectar, inevitablement, al model social que s'anava construint. L'entrada d'Espanya a l'OTAN i a la UE; el canvi de model productiu que ha experimentat Catalunya i Espanya en aquests anys i els desenvolupament de l'Estat de les Autonomies, el que ha permès construir l'autogovern català amb més o menys eficàcia, va refer l'escenari espanyol i, en conseqüència, també el paper del catalanisme Catalunya enfora i, també, Catalunya endins. Dit d'una altra manera, el somni noucentista de bastir una cultura nacional sota l'advocació del classicisme, però europea i moderna, al costat de l'ideal de la Catalunya ciutat, és clar que ha arribat al seu límit. La Catalunya moderna és obra, doncs, en primer lloc, d'aquest moviment, perquè va trobar l'acompanyament polític necessari per tirar endavant el seu programa.

Però la Catalunya d'ara mateix té poc a veure amb allò que ha estat central en la reivindicació del catalanisme almenys del 1906 en endavant. Hi ha polèmiques, com per exemple la del bilingüisme, o sigui la convivència del català i el castellà, que han caducat perquè la realitat s'ha transformat de tal manera, que és ridícul continuar aquest debat en els mateixos termes. Si a la ciutat de Barcelona és cert que es parlen 300 llengües diferents, com han provat estudis universitaris ben solvents, quin sentit té entestar-se repetir un debat que ja no

és real? La Catalunya del futur no serà mai més ni monolingüe ni bilingüe, serà, en tot cas multilingüe. De la mateixa manera, la diversitat religiosa, que ja era present a Catalunya per bé que no d'una manera tan intensa, també serà una de les característiques del futur que ens espera. Per tant, en aquest context, que és ben diferent al que podia imaginar Eugeni d'Ors, cal determinar quin paper tindrà la llengua pròpia de Catalunya i què s'ha de fer perquè sobrevisqui en contacte amb les altres llengües presents al país. I així amb tot.

La Fundació CatDem porta dos anys duent a terme un procés de reflexió sobre el futur de Catalunya des de la perspectiva del catalanisme, l'ideal democràtic i la llibertat. Des del mes de gener del 2008, doncs, aquesta tasca ha consistit a constituir diversos grups d'experts per intentar repensar el discurs catalanista, adaptant-lo a les noves realitats del segle XXI, i, també, a les necessitats de regeneració política, que és el que reclama insistentment la societat catalana actual. Així, hem tingut Comissions que han reflexionat al voltant de temes com la cultura i la identitat catalanes, la presència de la dona en la societat, la projecció internacional de Catalunya, les polítiques de memòria històrica, la immigració, etcètera. A la vegada es van constituir tres Àmbits de Pensament centrats a debatre sobre el posicionament de Catalunya en un món globalitzat (La Catalunya Global), les infraestructures, els models productius i mediambientals a Catalunya (La Catalunya en Xarxa) i els aspectes socials i els valors compartits entre la ciutadania del nostre país (La Catalunya Plural).

Què cal fer per garantir una presència important de Catalunya al

món durant les properes dècades? Com podem enfortir la projecció exterior del nostre país en els àmbits empresarial, científic, tecnològic, cultural, de la cooperació al desenvolupament, esportiu, etc.? Pot esdevenir Catalunya un actor veritablement rellevant en l'escenari internacional? Què cal fer per aconseguir-ho? Una dotzena d'experts en diverses disciplines, amb sòlides trajectòries professionals i valuoses experiències personals, ha estat treballant durant més d'un any en l'Àmbit de la Catalunya Global amb l'objectiu de respondre les preguntes anteriors. El resultat final d'aquest procés de reflexió col·lectiva ha quedat recollit en el conjunt d'articles que es poden llegir en el primer dels volums i, més sintèticament, en 48 propostes estratègiques, de país, amb un horitzó a mig i llarg termini. Entre aquestes propostes, en destaquen les següents: La presència exterior de Catalunya és una conseqüència directa de la seva realitat interna. Catalunya només podrà tenir un rol destacat a nivell internacional si té èxit com a país. Cal estimular el desig i la recerca d'excel·lència (a partir de l'esforç, el mèrit i el reconeixement de la qualitat) en tots els àmbits de la societat, com una aposta generalitzada de país, no només reservada a una elit. És necessari millorar l'educació, així com també el nivell d'exigència en la formació dels recursos humans, promovent les vocacions científicotècniques, fomentant l'esperit emprenedor i aconseguint que la societat catalana esdevingui angloparlant. En el terreny econòmic, cal assumir un model de competitivitat responsable i sostenible, de manera que la generació de riquesa no vagi en detriment de la cohesió social i l'equilibri ambiental. Amb relació a les TIC, cal impulsar un gran projecte, conjuntament entre el Govern i la societat civil, per facilitar l'accés de la fibra a totes les llars de Catalunya. Cal enfortir el rol de la societat civil catalana, especialment a nivell internacional, fent de la Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes

(FOCIR) un instrument fonamental de coordinació i impuls.

Pel que fa a l'Àmbit de la Catalunya plural, els experts que han participat en l'elaboració dels materials que s'apleguen en el segon volum han volgut destacar que, al segle XXI, la identitat nacional de Catalunya està plenament consolidada en el context de la seva innegable pluralitat. "Pluralitat" no és un concepte antònim de la noció d'"identitat". L'actitud estrictament resistencialista a què s'ha vist obligada la cultura catalana al llarg de molts períodes de la seva història ha generat, tanmateix, una explicable hipersensibilitat cap a qüestions identitàries, sobretot lingüístiques. Convé assumir aquest llegat, però també actualitzar-lo i modular-lo proactivament per tal d'avançar cap a una plenitud nacional que sigui coherent amb la realitat plural del país.

Una societat pluralista permet que els seus ciutadans, essent iguals en drets, puguin gaudir d'espais vitals de diferenciació i puguin professar codis morals diversos. El reconeixement de la diferència no implica necessàriament l'atomisme social, ans al contrari: només ens podem diferenciar individualment des d'un marc col·lectiu de valors compartits. El liberalisme ha estat un bon defensor de la igualtat política de drets, i el socialisme ha estat bon defensor de la igualtat social de drets. Però ni el liberalisme clàssic ni el socialisme han sabut encabir eficaçment la diferència —lingüística, de gènere, religiosa o de qualsevol altra índole— ni fer efectiu el seu reconeixement polític. Aquest reconeixement va inevitablement lligat a la defensa del pluralisme. La llengua ha estat i continua essent el tret distintiu de la identitat catalana, però cada cop són més els catalans de parla castellana, i també d'altres

llengües, que se senten nacionalment identificats i políticament compromesos amb les aspiracions de sobirania del país. Convé recordar que segons la rigorosa Enquesta d'Usos Lingüístics de la Població de 2008 el català ja no és la llengua majoritària a Catalunya, ni com a llengua inicial ni com a llengua d'ús.

Entre les eines essencials per gestionar el pluralisme hi ha les que proporciona l'ordenament jurídic, que acota amb més o menys precisió el marc en què es reconeix, respecta i promou. L'acomodació de la pluralitat va més enllà, en aquest sentit, de l'esfera estrictament política o cultural: requereix també una legislació adient que la faci efectiva. Existeixen nombrosos estudis acadèmics relacionats amb la realitat plural del Quebec, Flandes, Escòcia, etcètera, que poden ser de gran utilitat a l'hora de contextualitzar correctament el tema, malgrat que els condicionants específics de cada lloc, i de manera especial els lingüístics, no permeten l'establiment de generalitzacions que resultin políticament operatives.

En la mesura que les identitats són construccions humanes, resulta lícit posar de manifest els seus orígens reals; i en la mesura que la percepció de la pluralitat no és tampoc una espècie de veritat objectiva, sinó que obeeix a contingències variadíssimes, convé igualment ubicar-la en el mateix pla. Assumim lliurement determinades identitats de la mateixa manera que podem assumir lliurement determinades pluralitats que en altres temps no es podien assumir de cap manera. De la mateixa manera, les properes generacions potser modificaran o modularan allò que avui assumim segons els valors imperants en aquell moment.

En l'Àmbit de la Catalunya en xarxa, la pregunta que s'haurien pogut fer els especialistes que hi ha participat és què cal fer perquè Catalunya funcioni? Davant una qüestió així, la temptació immediata és caure en el parany de la concreció, del programa d'acció, de posar l'arada davant els bous. De fet, aquesta és una flaqueza del catalanisme —i, probablement, del país i de la política— d'un temps ençà: s'ha idealitzat tant el fer coses que, massa sovint, no s'ha tingut prou en compte el perquè de fer-les.

Per això, la pregunta real que s'ha plantejat des d'aquest Àmbit no ha estat què cal fer perquè Catalunya funcioni —que és més pròpia d'un programa electoral—, sinó quins són els temes i els reptes rellevants als quals s'ha de donar resposta perquè Catalunya funcioni —que un plantejament més propi d'una doctrina política. Per tant, sobre què ha de reflexionar i pronunciar-se el catalanisme, quines qüestions han de figurar necessàriament en l'agenda del catalanisme renovat i situat en les coordenades dels temps actuals.

Hi ha dos elements que han caracteritzat el catalanisme —fins i tot l'han definit en el seu corrent històric majoritari—, que són la identificació amb la modernitat i l'assumpció del reformisme. Tanmateix, els valors de la modernitat han estat qüestionats, fins al punt que avui dia el que preocupa és com sostenir la societat i el model econòmic a partir de premisses diferents. D'altra banda, cada vegada s'entén més i millor que el reformisme, positiu d'entrada, pot esdevenir una limitació si no es combina, en determinats moments, amb l'esperit rupturista indispensable per a fer salts endavant. Aquests dos aspectes també han determinat la reflexió sobre la Catalunya en xarxa.

Igualment, es reivindica l'esperit de la diferència. Catalunya no ha d'aspirar a ser igual que els altres, sinó a ser tan diferenciada com també són els altres —això no és tancar-se en les essències sinó, ben altrament, buscar unes significacions que ens reconeguim i que ens donin valor per a la interrelació, que faci interessant tractar amb nosaltres. Per a assolir-ho, i des de la valoració de la diversitat interna com un gran actiu, cal entendre Catalunya com una unitat de projecció global. Això significa assumir que la metropolitanitat de Barcelona s'ha estès a tot el país, que Catalunya és un fenomen metropolità (en el sentit dels fenòmens metropolitans que emergeixen avui, no pas com eren els de fa mig segle) i que caldria abandonar la pertinàcia a dividir el país en dues realitats pretesament confrontades i contradictòries. És un fet irrefutable l'èxit de l'ideal de la Catalunya-ciutat que perseguien els noucentistes. En conseqüència, el disseny de la governació del territori ha de donar resposta imaginativa a les noves realitats més que inspirar-se en models arcaics.

Aquest canvi de model —preparar-se per al futur en comptes d'insistir en plantejaments caducats— ha d'afectar altres aspectes igualment rellevants. Posem alguns exemples. L'urbanisme ha de superar la seva visió centrada en l'ocupació i la transformació de nous territoris per a entendre que el conjunt d'espais urbans i espais oberts o lliures configuren la realitat del país, amb funcions complementàries i igualment necessàries, i ha de contemplar la reinvençió o el reciclatge dels territoris ja ocupats i afavorir-ne la mixticitat d'usos.

L'educació ha de ser reformada per tal que esdevingui realment útil davant les exigències de talent difús, de creativitat, de flexibilitat

laboral, etcètera. Per tant, ha d'evolucionar no tan sols en els mitjans sinó, sobretot, en els continguts. El model energètic ha de substituir l'hegemonia del petroli i el malbaratament energètic per una diversificació real —i mental—, en la qual el fet de ser consumidor i de ser productor d'energia resulti més entremesclat i que doni resposta als reptes del canvi climàtic. El model industrial dels segles passats ha de donar pas a un nou model que tingui unes bases productives distintes, inclosa l'economia verda. La llista de reformes és més llarga, però això no treu que sigui cabdal actuar en tots aquests terrenys amb vocació innovadora i renovadora.

La sostenibilitat ha d'amarar, inevitablement, els propòsits que acabem d'assenyalar. Altrament, tindrien una vigència caduca. Ara bé, la sostenibilitat que interessa al pensament catalanista no és l'efervescent conflictivitat local amb excuses ambientalistes, sinó la implicació en les respostes als grans reptes globals, com a actor decidit i no pas com a espectador resignat.

Òbviament, la xarxa té un rol bàsic en aquesta reformulació, però la xarxa no pas entesa com un conjunt d'infraestructures de suport, sinó com una concepció del territori i de la societat basada en la interacció —lluny d'autosuficiències mal enteses. Una interacció que estimula la porositat del país, que fomenta les jerarquies ambivalents, que aposta per la interacció en tots dos sentits (no només receptors del que passa fora sinó també emissors actius), a més d'un llarg etcètera.

Aquest enfocament no pretén dissoldre la unitat del país, al contrari; ens ha de donar la possibilitat de construir un projecte

de país —imprescindible disposar-ne— que es configura des del “sís” com també des dels “nos”. És absurd aspirar a ser bons en tot, distribuir els esforços en mil direccions, perquè ens esgota sense obtenir resultats satisfactoris en gairebé res. Hem de triar, des del realisme i el pragmatisme, quins són els àmbits en què podem i volem excel·lir. Això s’ha intentat moltes vegades, però s’ha fet només per la banda dels “sís”. L’èxit depèn dels “nos”, és a dir, de si també sabem dir no a opcions alternatives que disgreguen les nostres limitades capacitats.

D’això se’n deriva, és clar, una exigència d’efectivitat i d’eficiència, les quals comporten capacitat d’execució. Aquí entrem en el terreny de la governança, de la reflexió pendent sobre quina administració pública realment volem —i no pas com introduïm variacions al model vigent a l’Estat, gens vàlid per als desafiaments, complexos i exigents, dels nous temps. Sense fer passos significatius —i segons com radicals— en aquest àmbit, serà difícil que les altres ambicions avancin. També s’ha de “refundar” la forma de governar i la manera d’organitzar l’administració pública: el catalanisme no pot jugar-se-la a apedaçar més la situació actual, que és, es miri com es miri, inoperant.

En aquesta línia, s’ha de reivindicar i reformular el paper complementari, i no pas antitètic, que tenen el sector públic i el sector privat. S’ha de perseguir la col·laboració entre aquestes dues esferes emprenedores. Ni el sector públic ha de buscar un intervencionisme paralitzador, ni el sector privat s’ha de sentir desvinculat dels interessos comuns. Ben altrament, hi ha camins que poden conjugar òptimament els rols cadascun dels dos sector té. Això significa, d’altra banda, que el protagonisme de la renovació del

país no pot ser exclusiu de la política. De fet, sense una participació concertada de les diverses esferes que conformen la societat, aquesta renovació és inviable.

En fi, com el lector podrà comprovar, l'Àmbit de la Catalunya en xarxa defensa que en el nou model de país hi ha d'haver un esperit més creador d'allò que podem ser que no pas evocador d'allò que hauríem pogut ser. Hi ha d'haver, al capdavall, un sentit d'urgència, perquè els canvis que la nostra societat necessita no són ajornables de cap manera.

En la conferència que del 20 de novembre Artur Mas ja va intuir algunes de les, diguem-ne receptes, que els experts exposen aquí. Deia Mas, "allà on el catalanisme cercava la pervivència de la nació, hem de substituir-ho per la nació plena, per la vivència de la nació en plenitud. Allà on hi havia l'aposta per la modernització, hem de fer l'aposta per un país capdavanter. Allà on es buscava la regeneració d'Espanya, hem de situar, a més, Catalunya al món. Construir la Catalunya global. Allà on es parlava d'autonomia o d'autogovern, hem de parlar del dret a decidir per nosaltres mateixos sobre allò que ens és propi". Els materials que ara vostès tenen a les mans amplien abastament aquest sintètic però encertat diagnòstic.

* * *

El simplisme polític ha volgut reduir el projecte de Casa Gran de Catalanisme a l'intent de CDC de fitxar persones per incorporar-les, per exemple, a candidatures electorals. Aquesta no ha estat la pretensió del projecte que va engegar Artur Mas a finals del 2007. Que quedi això clar d'entrada, per evitar equívocs. Més que una colla

de noms destacats, la Casa Gran del Catalanisme era —i és— un concepte que es basa en tres principis prou amplis per facilitar que hi càpiga molta gent: l'humanisme, la democràcia i el catalanisme. El que es va posar en marxa ara fa dos anys tenia més a veure amb el debat intel·lectual i amb l'impacte que les idees han de tenir en l'acció política que no pas amb fórmules orgàniques o personalismes.

Els nostres objectius eren modestos i ambiciosos alhora, perquè, certament, pretendre conduir el debat sobre el futur del catalanisme i com passar del catalanisme tradicional com el que van representar els líders dels segles XIX i XX al nou catalanisme, no és fàcil ni tampoc s'acaba amb l'edició d'aquests tres volums i dels opuscles que presentem en format digitals. Més encara si allò que es persegueix és estendre el catalanisme cap als sectors que avui s'hi mostren indiferents o hostils, i, sobretot, entre les generacions joves. Durant tot el temps que ha durat el procés de debat intern, sovint hi ha hagut qui ens ha preguntat com pensàvem fer-nos-ho per estendre el catalanisme més enllà de les “fronteres” actuals. Aquest darrers anys s'ha pogut constatar, però, que hi ha dues maneres ben diferents d'encarar la qüestió del catalanisme i del dret a decidir: la primera consisteix a fer apologia de la sobirania a través de la propaganda. La tècnica és ben simple: exaltar l'objectiu sense explicar com es farà, ni qui convocarà, per exemple, un referèndum i sota quina legalitat. És que algú es pot creure de veritat que l'ONU o la UE avalaran un procés com aquest si abans no hem assolit una majoria social prou àmplia per demostrar-ne la conveniència i la validesa. Des del 2006 i l'aparició de les diverses plataformes sobiranistes, s'ha estès la idea que hi ha una mena de sobiranització de la societat catalana. De nomen, no hi ha cap indicador fiable que ho avaluï. El que sí és cert és que el

sobiranisme ha calat en la política catalana. Ara bé fortalesa electoral del nacionalisme català polièdric, que hauria pogut fins i tot formar govern el 2003 i el 2006, no ha d'encegar-nos, perquè la debilitat de l'articulació catalanista, sobiranista o com es vulgui dir, és un fet reconegut per tothom. A més, l'actual president de la Generalitat tampoc no hi creu, com no perd ocasió de proclamar-ho.

La segona via cap a la sobirania recolza, en canvi, en la idea que cal ser conscients que, primer que res, cal construir una majoria social que assumeixi sense problemes els postulats sobiranistes. Que més voldríem que haver pogut superar la fase autonomista! Enganyar-se és molt fàcil, tocar la realitat, gosar palpar-la, ja és més difícil. Si tan convençuts estem que el sobiranisme és un tsunami imparabile, per què, per exemple, ens passem el dia queixant-nos de la debilitat de la catalanitat quotidiana? Per què ens lamentem que el català es mor si hi ha tants sobiranistes disposats a defensar-lo? I així anar fent. Com diu Daniel Innerarity: “Es trien els governs, no els pobles”. O sigui que ens queda molt de camí per convèncer la ciutadania de Catalunya que el sobiranisme no és una dèria sinó una necessitat. L'important és ampliar la base social del catalanisme, més enllà dels partits, per incorporar tanta gent com sigui possible a la causa, perquè el gran enemic del sobiranisme és, precisament, la indiferència.

Per avançar cap a la sobirania cal abandonar el tacticisme que esclavitzava la política catalana a la batalla efímera i sovint intranscendent. Per enfortir la catalanitat cal, d'entrada, promoure una hegemonia catalanista i, també, consolidar una xarxa d'associacions civils que treballin pel benestar i per prestigiar la reivindicació

sobiranista entre els indiferents. L'èxit d'aquest procés es podrà comprovar el dia que el catalanisme hagi mudat per incorporar les noves necessitats del país, moltes de les quals han estat radiografiades en els tres volums que aquí presentem. Si ha sabut bastir un discurs al voltant del dret a decidir que sigui assumible per la majoria de catalans i si els ciutadans catalans que no estan compromesos amb el sobiranisme s'han sumat al projecte o, com a mínim, no els sembla una agressió sinó un pensament polític que també defensa els seus interessos, aleshores estarem en condicions d'anar més lluny. Aquest és el sentit últim de la proposta de Casa Gran del Catalanisme. A més, l'èxit també es podrà mesurar en tant que s'hagi aconseguit de potenciar el prestigi internacional del catalanisme i de la causa catalana. De la Catalunya que decideix i que vol decidir.

AGUSTÍ COLOMINES

Director de la Fundació CatDem

DANIEL ORTIZ, FERRAN SÁEZ I PERE TORRES

Coordiadors dels àmbits *Catalunya Global*,
Catalunya Plural i *Catalunya en Xarxa*.

INTRODUCCIÓ

El projecte de la Casa Gran del Catalanisme va aplegar moltes persones de diferents ideologies i característiques socials atretes per la idea d'actualitzar els fonaments del catalanisme del segle passat de manera apartidista i independent. Aquesta oportuna i necessària iniciativa es va concretar tot seguit a partir de la reestructuració de la Fundació Trias Fargas - ara Fundació Catalanista i Demòcrata (Fundació CatDem) -, encarregada de ser-ne la locomotora.

La creació d'una de les comissions de treball de la innovada Fundació, la Comissió Ciutadania, Diversitat i Identitats, va significar un repte molt important però, alhora, molt engrescador. Per començar, volíem cercar solucions als problemes d'integració de la nova immigració que fossin conseqüents amb la filosofia sociològica del catalanisme, cosa que no seria possible sense la complicitat d'una diversitat d'opinions i d'experiències humanes. Per això, des de la Fundació no vàrem dubtar en reunir persones que d'una banda, aportessin coneixement sobre el fenomen immigratori i que de l'altra, comptessin amb l'experiència personal del nouvingut que, amb el pas del temps, se sent i s'identifica com a català.

És dins d'aquest context i amb l'objectiu d'aportar noves idees, que presentem un recull de reflexions que són el resultat de la feina feta en aquesta primera etapa de la Comissió Ciutadania, Diversitat i Identitats.

Aquest és un document analític amb una vessant testimonial que s'esforça en emfatitzar la importància de la immigració en aquesta nova etapa del catalanisme. Esperem que sigui útil i que ens ajudi a comprendre els reptes i les oportunitats entorn el fenomen immigratori a Catalunya.

METODOLOGIA DE TREBALL

Alguns membres de la Comissió Ciutadania, Diversitat i Identitats han fet aportacions individuals per escrit, relacionades amb alguns àmbits de la immigració: la llengua, la integració, la convivència, el catalanisme i altres temàtiques lligades al fenomen de la immigració. El coordinador de la comissió, Brahim Yaabed, ens presenta una síntesi dels punts més rellevants a partir de les aportacions individuals dels membres de la comissió i d'altres materials fruit de les sessions de treball. Aquest document doncs, ha estat ratificat per tots els membres de la comissió.

1. EL FENOMEN DE LA IMMIGRACIÓ

Els motius que empenyen les persones a emigrar - deixant enrera la seva terra natal, la seva gent estimada i en definitiva les seves arrels,- són molt diversos i tanmateix, inherents a la història de la

humanitat. El fenomen de la immigració no és nou. Des del naixement de les comunitats humanes, sempre hi ha hagut moviments de població; migracions lliures o forçades. No obstant això, la causa principal del fenomen de migració de les masses humanes en l'actualitat és el desequilibri econòmic entre els hemisferis Nord i Sud. Aquest desajust va acompanyat de complexes circumstàncies socials i polítiques en els anomenats països del Tercer Món com ho són la corrupció, el caràcter dictatorial d'alguns règims polítics i els conflictes ètnics o tribals entre d'altres.

Al Tercer Món, aquestes circumstàncies dificulten el sorgiment de les oportunitats de vida i de futur que dignifiquen les persones, tant pel que fa en el pla laboral i en el social com en un pla més personal. En aquesta part del món, els éssers humans sovint veuen frustrades qualsevulla de les iniciatives que endeguen per tal de prosperar i acaben, a desgrat seu, convençuts que la prosperitat la trobaran fora de casa seva.

Hi ha també d'altres causes, sovint molt dramàtiques, que provoquen les migracions com, per exemple ho són els casos de persones que veuen la seva vida amenaçada per raons ideològiques, culturals o religioses i que es veuen obligades a abandonar forçosament els seus països d'origen. Tanmateix, un gran nombre de persones decideixen emigrar per disconformitat amb els models sovint restrictius dels hàbits culturals de la seva societat d'origen. El desig

d'expansió intel·lectual i de llibertat són altres motius pels quals hom es pot trobar empès a fugir del conformisme tradicionalista i conservador de certes cultures. Uns obstacles que, quan s'associen a una identitat cultural determinada, poden empènyer els membres del grup cap a actituds radicals i extremistes.

En tot cas, sigui quina sigui la causa del fenomen de l'emigració, les seves repercussions són complexes i sempre comporten per a l'individu una barreja d'emocions, a vegades contradictòries, que poden causar un patiment psicològic molt alt i molt difícil de guarir.

Per això, el fenomen de la immigració, ara vist des dels països receptors com la UE, és igualment difícil de tractar. Els sistemes econòmics dels països de la Unió requereixen de mà d'obra estrangera per fer front a la demanda empresarial i voldrien alhora que aquesta nova mà d'obra suplís el dèficit demogràfic que arrossegueu els països europeus. I mentre això passa, aquests països receptors també han de seguir lluitant per salvaguardar la qualitat del seu Estat del Benestar.

La protecció de l'estat del benestar, justament, ha obligat els governs dels països d'acollida a impulsar noves lleis d'estrangeria per tal d'ordenar l'estada i la circulació de les persones procedents de països emissors d'immigrants. La majoria d'aquestes persones creuen la frontera de manera legal i regularitzada però l'aparició d'aquestes noves normatives amb les seves restriccions esdevenen una dificultat a cops infranquejable per a la resta dels emigrants; persones que voldrien entrar als països desenvolupats i que voldrien fer-ho mitjançant les vies legals. Una de les conseqüències directes

d'aquestes lleis ho és la implementació de màfies dedicades al tràfic de persones. Hem de tenir en compte que, tot i la creació d'organismes de vigilància fronterera com ara el FRONTEX (Agència Europea per a la Gestió de la Cooperació Operativa a les Fronteres Exteriors dels Estats Membres), les entrades d'immigrants per vies il·legals no només no s'han pogut aturar, sinó que cada vegada s'esdevenen de forma més tràgica.

2. LA IMMIGRACIÓ A CATALUNYA

Catalunya té la seva pròpia i marcada identitat, la seva cultura i la seva llengua, però és un país sense Estat i com a tal, els reptes que es deriven de la immigració resulten més difícils de superar. El fet de

no disposar d'un Estat propi dificulta que la gestió d'aquesta nova població es faci de manera cohesionada en tant que preservant els trets nacionals del país. Tot i així, les polítiques en matèria d'immigració de l'Estat espanyol han estat impulsades des de Catalunya, perquè la majoria de nousvinguts a Espanya acaben escollint ciutats catalanes com a destí final.

També cal subratllar el no menys important repte que representa a Catalunya el conflicte d'identitat catalana *vs.* identitat espanyola, que fa encara més complex el procés d'inserció dels nousvinguts dins la realitat cultural i lingüística catalana. Un escenari socio-polític que potser té els seus orígens en la dèria d'Espanya d'anorrear la identitat catalana.

Aquesta estratègia de l'era post franquista de l'aculturació del poble català es basava fonamentalment sobre la instrumentalització de la societat civil procedent de les primeres immigracions espanyoles a Catalunya. Les famoses *Cases Regionals* nasqueren, possiblement, per debilitar els moviments socials i polítics catalanistes. Aquest mateix procés d'espanyolització s'aplica avui a Catalunya, amb la nova immigració. Per això tenim una societat catalana tan complexa i ideològicament diversa. Quanta gent és del Barça però no se sent catalana? Quants catalans parlen català però es dirigeixen en castellà als nousvinguts? Quants llatinoamericans arriben a Catalunya amb la ferma convicció que es trobaran amb una realitat cultural

i lingüística similar a la del seu país d'origen? En definitiva, una realitat social que no afavoreix, sobretot, l'ús normalitzat del català que s'acaba percebent com a llengua imposada, i el catalanisme com a ideologia discriminatòria. Per tant, afrontar el fenomen immigratori a Catalunya amb els recursos dels què disposa és una experiència ben diferent comparada amb la d'altres nacions que compten amb els mitjans d'un Estat propi. I, per dignificar amb justícia la memòria històrica, cultural i lingüística d'un poble en l'època de la globalització, es requeriria una sobirania plena. En el cas contrari, la tasca seria molt més feixuga. El primer pas, en tot cas, consistiria en recuperar l'orgull i el somni catalans.

Per això, la Generalitat de Catalunya, conscient d'aquesta realitat, va ser la primera Comunitat Autònoma en crear la Secretaria d'Immigració donant, de pas, prioritat a la integració dels nouvinguts. Una iniciativa que va ser adoptada per la majoria de les Comunitats Autònomes que conformen l'Estat espanyol. Més tard, el nou Estatut d'Autonomia de Catalunya aconseguí, també per primer cop, competències en matèria d'immigració per adequar jurídicament la gestió política i social de la integració dels nouvinguts amb la idiosincràsia del país. Competències que van ser complementades pel *Pacte Nacional* sobre Immigració i la *Llei d'Acollida* i que es van articular sobre tres punts fonamentals: la llengua, la convivència i la integració.

LA LLENGUA

La comunicació interpersonal se serveix d'un instrument vital: la llengua. Aquesta llengua no s'ha de convertir en la finalitat de la integració, però s'ha d'entendre com un dels camins que ens condueixen

pel procés d'integració. Pot ser que sigui el camí més ràpid, però no n'és l'únic. Podríem dir que de la mateixa manera que conèixer el funcionament de certes tècniques artístiques no ens converteix en artesans; conèixer una determinada llengua no ens converteix en persones integrades en la vida i la cultura de la mateixa.

Mai no som tan conscients de la nostra pròpia identitat com quan ens trobem en un entorn aliè al nostre, on els costums i les maneres de pensar ens són estranyes. Generalment, aquesta experiència s'accentua davant el xoc intercultural que es dona en la convivència quotidiana. Aquesta experiència és part d'un procés en el qual no només ens esforcem en comunicar-nos en una llengua nova sinó que, fonamentalment, ens esforcem a emprar la llengua d'una manera diferent. Una nova llengua ens porta una altra manera de pensar.

Es fa doncs necessari entendre el llenguatge com quelcom més que una simple eina de comunicació, és a dir, és necessari entendre que és un ordre subjecte a prerrogatives ideològiques que delaten una manera de pensar. No obstant això, més enllà d'aquest esquema social, el llenguatge és també la força capaç de crear ponts de contacte que faria possible transcendir les limitacions del funcionalisme lingüístic per a assolir un acostament entre aquells que són diferents. Però, perquè aquest acostament sigui real, ha d'haver-hi flexibilitat, comprensió, afinitat i respecte. És evident que entendre una llengua no implica necessàriament comprendre-la; més aviat per fer possible la seva comprensió cal una identificació entre l'individu i els símbols que tal llenguatge transmet.

Per tant, el foment de la llengua catalana per si sola, sense elements que construeixin la cohesió social, el teixit humà, és a dir el conjunt de les interrelacions que una persona pot establir amb les altres, amb l'entorn, és insuficient perquè la llengua és comunicació i la comunicació, una interrelació dins l'entorn i sobretot dins la quotidianitat i la convivència.

LA CONVIVÈNCIA

A Catalunya hi ha una gran pluralitat d'habitants amb sentiments i actituds molt diversos que fan necessària una coexistència mancomunada capaç de garantir la cohesió social. Aquesta peremptorietat depèn de la capacitat d'adaptació que mostrin tant els nouvinguts com els autòctons, és a dir, d'una banda, cal la predisposició dels nouvinguts a acceptar una sèrie de preceptes que els permetin formar part del teixit social del país que els acull i, de l'altra, de la voluntat de canvi i del grau de flexibilitat de la societat d'acollida.

L'acostament i la comprensió mútua entre diverses maneres de pensar i sentir el món només és possible a través del diàleg com a pont d'unió, defugint, tant d'actituds xenòfobes i racistes com d'actituds victimistes.

Totes aquestes observacions ens duen necessàriament a considerar un altre factor bàsic que succeeix en tot procés d'inserció social i que seria la base essencial sobre la qual s'hauria de construir una comunitat cosmopolita: el respecte mutu. No existeix cap política cultural o social que tingui èxit en una comunitat polièdrica si les seves estratègies no promoguessin, apuntessin i estiguessin

basades sobre una ètica de consideració de l'alteritat del conjunt de les cultures.

Les experiències sobre polítiques d'integració i cohesió social respecte el fenomen migratori en països com el Regne Unit, França i Holanda haurien de servir d'exemple per apostar per una cohesió social basada en l'obertura cap a les diferències i els matisos culturals que es donen en tota l'esfera col·lectiva de la nostra societat. Per altra banda, si volem valorar-ne l'èxit, els seus resultats han de ser considerats globalment. En altres paraules, tot procés d'inserció s'ha de mesurar no solament pels efectes que s'observen en el plànol econòmic i laboral, sinó també tenint en consideració les problemàtiques culturals presents en les diverses àrees de la vida de la persona com ésser individual.

El respecte s'ha de manifestar com un signe de compromís amb tota identitat que es reconegui com diversa en relació al seu entorn, i això tant per part dels nouvinguts com dels autòctons.

LA INTEGRACIÓ

La integració és un concepte sociològic complex. No obstant això, i entre d'altres interpretacions, es podria entendre com la voluntat dels diferents col·lectius que comparteixen el mateix territori, d'enriquir-se mútuament, tot i que les identitats de la societat d'acollida haurien de vertebrar els valors essencials de la interculturalitat.

La integració no ha de desvirtuar cap cultura: ni la d'origen dels nouvinguts, ni la dels autòctons; ans el contrari, ha de representar un estímul per a una nova ciutadania capaç de construir la seva pròpia

història a base de conjuminar els millors valors de cada cultura. I, la ciutadania que és la condició donada a les persones considerades d'una mateixa comunitat política, és l'estatus que comporta una certa responsabilitat social en matèria de drets i deures. Per tant, el millor camí de la integració dels nouvinguts, comença per facilitar-los l'accés a la ciutadania. De fet, les polítiques que promouen l'ensenyament i la pràctica de la llengua catalana entre aquells que decideixen començar una nova vida a Catalunya, estan dissenyades perquè les persones puguin tenir les mateixes oportunitats, els mateixos drets i responsabilitats dels que han nascut i han estat educats aquí. Però, fonamentalment, perquè puguin participar de l'ordre simbòlic i cultural que tot procés d'integració exigeix. En definitiva, promoure la conversió dels nouvinguts en ciutadans de plens drets i d'obligats deures.

Aquestes iniciatives actuals, subjacents als programes d'inserció social engegats per les institucions en el plànol global de les diverses estratègies culturals i lingüístiques, podrien reflectir només uns programes subjectes a una necessitat de reafirmació, tant de la identitat com de la història de Catalunya, però quedarien ineficients si no es complementessin amb d'altres estratègies de promoció social que serveixin d'estímul a tots els nouvinguts. Aquesta necessitat d'innovar les polítiques d'integració ha de tenir com a objectiu aconseguir que els nouvinguts estiguin en condicions d'assumir el seu estatus com part integrant i imprescindible del desenvolupament social i econòmic del país i, a més a més, que es vegin com a actors essencials de la societat catalana.

El paper, doncs, que li tocava jugar al nouvingut que aspirés a una nova ciutadania seria bastant significatiu, ja que implicaria que

estigués en condicions d'identificar-se amb les estratègies culturals que, dit sigui de passada, no solament promourien la inserció de l'individu en la societat, sinó que farien també possible la comprensió de la qüestió de la identitat catalana, més enllà de tota divergència política d'ordre individual.

3. LA IMMIGRACIÓ I EL CATALANISME

Catalunya, com a nació econòmicament pròspera, és una de les regions europees que més immigrants han acollit en aquesta última dècada¹.

El segle XXI ha significat un extraordinari esclat migratori internacional a Catalunya. D'un moderat flux de 16.505 altes el 1999, s'ha passat a registrar 201.733 l'any 2007, multiplicant-se per 12. Els principals protagonistes d'aquest creixement foren en primer lloc els llatinoamericans (55.995 el 2004), encapçalats per equatorians i colombians, coincidint amb les regularitzacions de 2000 i 2001, i amb l'anunci de la demanda de visat Schengen, seguits del país de l'Est d'Europa (22.766 també en 2004), amb els romanesos en un lloc destacat (el 60%). La inclusió d'aquests darrers, juntament amb els búlgars, a la Unió Europea, explica el salt de 2007 pels fluxos de la UE, que s'han multiplicat per 2, i la caiguda dels fluxos extracomunitaris².

Font: INE. Estadística de Variacions Residencials, 1999-2007

Això, és un signe de la gran vitalitat econòmica i industrial que ha caracteritzat el país des dels inicis del segle passat. Però, no és l'únic atractiu que fa que un munt de gent esculli viure-hi i treballar-hi. L'enorme capacitat integradora dels catalans i la cultura de l'esforç, juntament amb el bon clima, són factors determinants a l'hora de triar Catalunya com a país de destí.

Amb aquestes allaus de nouvinguts, els trets identitaris de Catalunya deixarien d'existir si al darrere no hi hagués una mentalitat arrelada i una manera de fer d'un poble, que es pot definir com "l'esperit del catalanisme". És a dir, que el catalanisme social primer i el polític després, han estat sempre primordials perquè Catalunya preservi el seu patrimoni cultural i lingüístic davant les arribades massives d'immigrants. Cal remarcar també, que si els moviments migratoris, sobretot els espanyols, no han pogut mai afèblir les identitats catalanes, és gràcies a la gran tasca i abnegació de l'esperit del catalanisme. Un esperit emprenedor que s'ha servit sempre de l'oportunitat d'enfortir i de reconduir els valors implícits de la catalanitat a través de la bona acollida dels immigrants al llarg de la història catalana.

Ara, però, els escenaris polític i social del país, la motivació patriòtica i la consciència nacional dels catalans, semblen travessar per un defalliment gens encoratjador. Una situació socio-política molt adversa amb els llegats històrics de la Renaixença i de les Bases de Manresa, per citar només dues de les fites més importants del

1) Al 1999 la població era d'un poc més de 6 milions de persones i només el 2,3% tenien nacionalitat estrangera, corresponent a 145 mil persones. En 9 anys la població total ha crescut més d'un milió de persones, arribant als 7.364.078, de les quals el 15% són estrangers: 1.103.790 persones.

2) Font: INE. Estadística de Variacions Residencials, 1999-2007

catalanisme cultural i polític de la nostra història.

La necessitat que té el nostre país de recuperar aquest esperit patriòtic i d'eludir l'aquiescència davant el defalliment del sentiment català i de la lleialtat amb els llegats de la seva història, és justament, el motiu pel qual treballem des de la Casa Gran del Catalanisme. Però, la conscienciació sobre aquests valors només serà efectiva quan s'hi incloguin tots els col·lectius de la societat catalana. Per això, el catalanisme ha de tenir en compte aquesta nova i creixent immigració que ha arribat a Catalunya en els últims anys.

Els nouvinguts representen una gran oportunitat per a la consolidació nacional de Catalunya, si sabem transmetre els valors de la nostra cultura de manera planera i aglutinadora. En aquesta tasca d'interès de país, la llengua ha de ser un dels eixos vertebradors més importants. El fet de la diversitat de procedència dels immigrants, pot propiciar que els nouvinguts utilitzin el català com la llengua comuna. Ara bé, això, no succeirà només amb les polítiques d'inserció lingüística, sinó que també cal la implicació compromesa de tota la societat civil.

Els conceptes pejoratiu i dogmàtics que es tenen de la immigració no faciliten gens als nouvinguts entusiasmar-se amb el sentiment de pertinença de la terra d'acollida. Tampoc no hi ajuda el fals paternalisme que, en lloc d'apaivagar la discriminació, contribueix a recuar el rebuig de la immigració. No es tracta, per tant, d'extrapolar dues visions aparentment antagòniques respecte el fenomen immigratori, que en el fons són iguals de discriminatòries, sinó preponderar l'esperit de drets i deures de tots els ciutadans que conviuen en el país.

4. CONCLUSIÓ

D esprés d'aquesta primera i intensa etapa de treball, la Comissió Ciutadania, Diversitat i Identitats (CCDI), ha decidit apostar per un catalanisme modern que, des d'una òptica general:

A. Sigui capaç d'inspirar-se del llegat del seu passat per aglutinar totes les noves sensibilitats socials en benefici de la consolidació social de Catalunya.

B. Trobi en la nova immigració una oportunitat històrica per enfortir i universalitzar les identitats cultural i lingüística del nostre país. I per això, calen nous tarannàs per construir una societat orgullosa de la seva catalanitat i del seu cosmopolitisme.

C. Abasti Catalunya amb una pedagogia de convivència, basada en el coneixement del passat i l'enteniment del present, necessaris per entendre l'evolució de les societats i forjar un futur nacional esperançador. Una pedagogia, sense la qual, serà difícil arrelar el sentiment de país entre els nouvinguts.

D. Reafirmi Catalunya com una nació orgullosa de la seva cultura i propensa a fer-la més universal mitjançant una integració eficaç de les noves immigracions, i no carregar tot el pes d'aquesta fita només en les polítiques d'inserció lingüística.

E. Sàpiga emmirallar-se en la riquesa i la diversitat de la seva població per dotar el país d'un model renaixentista de la convivència.

Des d'una perspectiva més específica, després d'analitzar exhaustivament l'estat actual del fenomen de les noves immigracions a Catalunya, la Comissió Ciutadania, Diversitat i Identitats troba primordial que el nou catalanisme consideri la gestió de la immigració com un dels pilars mestres de La Casa Gran del Catalanisme.

Però, per la construcció nacional de Catalunya en l'era de la globalització, no pot desdenyar l'aportació dels nous catalans. I, perquè aquesta concurrència de nous nadius sigui més fructífera per al futur del nostre país, el nou catalanisme ha d'actuar eficientment. Una actuació centrada, bàsicament, en conscienciar els catalans del gran repte del segle XXI, que és la consolidació i l'enriquiment de la personalitat històrica, cultural, lingüística i política de Catalunya, comptant amb les aportacions de les noves immigracions. Aquesta conscienciació nacional del poble de Catalunya, no servirà de res si no va acompanyada d'un seguit de programes consistents i adreçats als diferents col·lectius que formen la nostra societat. En aquest sentit, la CCDI proposa:

- 1.** Fomentar el sentiment pertinença a Catalunya per facilitar l'èxit personal i col·lectiu de totes les classes socials a través de
- 2.** Promoure l'ús del català com a llengua comuna entre els diferents col·lectius de nous nadius.
- 3.** Sensibilitzar els autòctons que dirigir-se en català als nous nadius és un signe d'inclusió i no d'exclusió.
- 4.** Fer veure el català com una eina útil per l'ascens social i no pas una imposició, dotant-lo de trets d'empatia i seducció.

5. Apropiar el català als nuclis socials més exclosos o amb risc d'exclusió com les presons i els centres d'internament de menors desemparats a través d'activitats culturals, literàries, cinematogràfiques i, sobretot, educatives.

6. Fomentar l'ús de la llengua als patis de les escoles i als casals d'avis mitjançant activitats de diversió i d'entreteniment. També a les sales de cinema tot fent promocions de cinema en català.

7. Preconitzar la participació cívica dels nouvinguts a través de les entitats autòctones ja existents, en comptes de constituir associacions d'immigrants, per evitar els guetos identitaris. Això, si s'apliqués, facilitaria el procés d'integració i del coneixement mutu entre els diferents membres dels veïnatsges de les nostres ciutats. Aquesta mena d'interrelació humana és la millor escola per desarrelar els principis de la discriminació.

8. Promoure la participació dels nouvinguts en els diferents programes de tots els mitjans de comunicació del país perquè, implícitament, serveixi de pedagogia social. La possibilitat de sentir o de veure una persona nouvinguda expressant-se en català en els mitjans audiovisuals i/o radiofònics, és una bona pràctica per lluitar contra els estereotips i els prejudicis que envolten la immigració i, alhora, un estímul per tots els nouvinguts.

9. Sensibilitzar la població nouvinguda a conèixer les riqueses culturals i socials, les profundes inquietuds i els projectes nacionals del nostre país. Per això, calen programes d'ensenyament del territori i del patrimoni històric de Catalunya dirigits tant als nouvinguts

com a les persones autòctones igualment desvinculades que volen conèixer més el seu país.

10. Garantir al nouvingut un accés àgil a la ciutadania, amb un criteri únic aplicable a tota la immigració, independentment de la seva procedència.

11. Gestionar la immigració i la integració de forma transversal des de tots els àmbits socials, tant des de les administracions públiques com des de la societat civil.

12. Fomentar l'interès, la responsabilitat i la participació de tots els ciutadans del país en la construcció de la societat catalana del segle XXI.

13. Dissenyar programes de coneixement del fenomen migratori dirigits a la població autòctona, amb la finalitat d'informar i de formar des d'una perspectiva integradora.

14. Dotar l'associacionisme d'un esperit d'utilitat social basat sobre la interculturalitat i la diversitat. Això permet preveure el rebuig i la marginalització de les associacions de caires identitaris, i minimitzar el risc d'instrumentació de les entitats.

15. Fer un seguiment exhaustiu del desenvolupament de tots els programes sobre immigració finançats per les institucions públiques i privades del país.

MEMBRES DE LA COMISSIÓ CIUTADANIA, DIVERSITAT I IDENTITATS

BRAHIM YAABED

President de la Comissió Ciutadania, Diversitat i Identitats

Va néixer a Dakar, (Senegal). Va estudiar primària a Dakar i el Batxillerat Superior de Tècniques Matemàtiques i Enginyeria Mecànica a Nouakchott (Mauritània). És Enginyer Naval especialitzat en Mecànica de Propulsió, per l'Institut Supérieur Maritime de Bou-Ismaïl d'Alger (Algèria). És militant de CDC des del l'any 2003. Actualment és Conseller Nacional per la Cooperació de CDC. En Brahim Yaabed és el coordinador de la Comissió Ciutadania, Diversitat i Identitats de la Fundació CatDem.

KANGYUN XIAO

Coordïnadora de la Comissió

Va néixer a la Xina. És llicenciada en Dret per la U.A.B. Ha obtingut un Diploma de Postgrau en Immigració i Acollida per la U.B. i un altre en Pràctica Jurídica per l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona. S'especialitza en Dret Penal, Administratiu, Estrangeria i en la Propietat Intel·lectual. Ha col·laborat amb la Secretaria per a la Immigració, amb l'Associació d'Estudiants i Investigadors Xinesos a Barcelona i amb l'Associació de Dones Xineses a Espanya.

CAMPOS LANDAZABAL, Sandra va néixer a Colòmbia, on es va llicenciar en Dret i Ciències Polítiques per la Universitat de Santo Tomás de Bogotà. És diplomada en Lideratge Democràtic Juvenil per la Universidad Cooperativa de Colombia i postgruada en Cooperació

Cultural Iberoamericana i en Gestió i Polítiques Culturals per la U.B, on també obtingué el màster en “La ciutat: Polítiques, Projectes i Gestió”. Actualment és la directora de la Fundació **IMAGO** i és docent convidada en el postgrau de Cooperació Cultural de la U.B.

MONTOYA-JORDÁN, Armando va néixer a Lima (Perú). És llicenciat Belles Arts per l'Escuela Nacional de Bellas Artes de Lima i pel Central St Martins College of Art and Design, de Londres. Més tard obtingué un Màster d'Antropologia i Polítiques Culturals pel Goldsmiths College (Universitat de Londres). Actualment redacta la tesi doctoral d'Antropologia Social i Cultural per la U.A.B. És membre convidat de l'associació cultural **Orígens**, dedicada al foment de la diversitat cultural. Treballa en la traducció de l'anglès al castellà de l'obra “*Ideals and realities of Islam*”, del professor Seyyed Hosein Nassr (George Washington University).

ROMERO, Armando és llicenciat en Ciències Polítiques per la U.A.B. i màster en Gestió Pública per la U.A.B., la U.P.F. i la U.B. Ha col·laborat en l'el·laboració d'un estudi sobre la immigració per la Universitat de Girona. Col·labora amb la Fundació **IMAGO** de Barcelona, en projectes de participació ciutadana i immigració. És l'autor de documental “*En busca de Chullito*”, que tracta sobre els efectes dels pesticides a les poblacions del desert de Cohahuila, a Mèxic. Aquest documental va rebre el suport de la Fundació Autònoma Solidària. Podeu consultar el documental a www.enbuscadechullito.blogspot.com o a www.revelion.org

SERROUHK, Hannan és nascuda a Barcelona. És filla d'immigrants marroquins i va créixer a Figueres. A 20 anys s'inicia en el moviment associatiu, amb l'objectiu de buscar més cohesió social entre els joves catalans. De l'any 1996 fins l'any 2000 presideix - alhora que funda - l'associació **Punt de Referència**. Ha treballat de medidora cultural al Departament de Justícia (Justícia Juvenil) i a la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

SOBRE AQUESTA EDICIÓ:

© Fundació Catalanista i Demòcrata CatDem

Casp, 8o

o8o1o Barcelona

www.catdem.org

Primera Edició: Febrer de 2010

Disseny Interior i Exterior i maquetació: Javier Mas

www.lafabricadesombreros.com

Tots els drets reservats. Queda rigorosament prohibida sense l'autorització escrita dels titulars del copyright, sota les sancions previstes per les lleis, la reproducció o la transmissió total o parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment, la incorporació sense llicència a qualsevol suport digital o electrònic, la seva recuperació i també la distribució d'exemplars o el préstec.